

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus Practicus De Casibus Summo Pontifici, Episcopis, Et Praelatis Religionum Reservatis

Kiene, Johann Georg

Constantiae, 1629

Caput IV. De Casibus aduersus Religiosos tam reseruatis, quam non reseruatis Sum. Pontifici.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42214

Caput IV.

De Casibus reservatis &
non reservatis Summo
Pontifici aduersus
Religiosos.

Synopsis.

- I. Auditio legum & medicina.
- II. Temera habitus dimissio
- III. Professio sine licentia ad studia.
- IV. Neglectus Interdicti.
- V. Coactio Mulierum ad Religionem.
- VI. Matrimonium à Professo contractum.
- VII. Detentio Armorum.
- VIII. Administratio aliquorum Sa-
cramentorum.
- IX. Munuscula pro ingressu Religionis.
- X. Exceptio propter tenues Reditus.
- XI. Exceptio Monialium.
- XII. Exceptio propter studia.
- XIII. Transitus ad aliam Religionem.

E 4

Clau-

ut

atio-
nem
affe,
isse,
t co-
om-
m

- XIV. Clausura.
 XV. Revocatio Privilegiorum.
 XVI. Prætextus Privilegiorum.
 XVII. Explicatio constitutionis Pii V.
 XVIII. Explicatio aliarum constitutionum.
 XIX. Questio de clausurâ circa Abbates.
 XX. Opinio de prætextu Privilegiorum.
 XXI. Decisio.

I Incidunt Casum reservatum cum excommunicatione, nō tamē reservata Religiosi de Claustro ad audiendas leges, [A] vel Physicam egressi, si intra duos menses ad claustrum non reuertantur.

Cap. Non magnoperè ne Clerici vel Monachi secularibus negotiis se immisceant, lib. 3. decret. tit. 50.

Intellige non tantum Religiosos aut Presbyteros quoscunq̄, sed alios etiam

iam Clericos in dignitate vel personatu existentes, qui de suis Monasteriis aut residentiis abeunt, & per duos menses leges, seu Ius Civile, vel Medicinam audiunt iuxta Cap. super specula ibidem & Cap. 1. statutum in 6. l. 3. tit. 14.

II. Religiosi Professi habitum suæ Religionis temerè dimittentes.

Cap. vt periculosa. li. 3. in 6. tit. 24. Ne Clerici vel Monachi secularibus negotiis se immisceant.

Neque hæc excommunicatio Papæ reservatur. Excipe eos qui ad breue tempus suum exiunt aut alium assumunt vel ex rationabili causa, v. g. ad euitandum vitæ periculum (in transitu ciuitatis Hæreticorum) aut grauem iniuriam, propter lotionem in balneis, licitam ac honestam piscationem, aut aliàs sine peccato mortali dimittunt, iuxta Cap. vt periculosa cit. in 6.

E 5. Nec

Nec temerè dimisisse habitum ceteretur, qui se habitu suo exuit, ut facilius indormiat, aut quia suus, madidus est. v. g. Religiosus in alterius Ordinis Cœnobio diuersum à suo habitum induit, donec siccetur, vel ludat, etiamsi peccet contra statuta regularia, vel ut liberior peccare queat, modò statim resumat: Verùm quando mutat suæ Religionis habitum in alium ad se occultandum, (v. g. Apostata alicuius Religionis assumit alterius Religionis habitum nè agnoscat.) aut alio modo incedendum, sine rationabili causa, & cum contemptu Regulæ, atq; nullam sui habitus partem, ex qua distinctio Religionis capi potest, retinet, secus est si talem partem retinet ex qua, ut talis Religionis Religiosus agnoscat: uti est scapulare vel Caputium &c.

III. Re-

III. Religiosi sine licentia suorum Prælatorum Claustro ad studia Iure non prohibita egressi.

Cit. Cap. ut periculosa.

Sermo est de iis, qui ita Claustro egrediuntur studiis operam nauaturi, ut longiusculè emanent extra Claustum, ad hoc enim requiritur Prælati licentia, *cit. Cap. Sayr. c. 33. à num. 1.* neque iste casus habet adnexam excommunicationem reseruatam.

IV. Religiosi tum exempti tum non exempti Interdictum nõ seruantes, vel cessationem à Diuinis, si illud seruetur ab Ecclesia Cathedrali, Matrice, vel Parochiali Oppidi.

Clement. l. 5. tit. 10 de sent. excom. Cap. Ex frequentibus.

Debet verò Interdictum esse & Generale & locale, & impositum à Papa vel eius Delegato, vel iure communi, vel ab Ordinario.

nario loci aut eiusdem Vicario ex speciali mandato, atque si seruetur etiam à Matrice Ecclesia seu Parochiali vbi Baptismus solet conferri. v. g. quando Parochus seruat, seruare etiam Sacellanus debet, quando Sacellum Parochiæ, tanquam Matri adhærescit. Imò addit *Nau. c. 27. num. 147.* Censuras & interdicta tam à Papa quam Ordinario manantia teneri Religiosos (nisi Priuilegia aliud permittant) mandante Episcopo in suis Ecclesiis seruare & promulgare, *vide Concil. Trid. Sess. 25. c. 12. de Regularibus.* Non est reseruata excommunicatio. *plura infra p. 2.*

V. Cogentes aliquam Virginem, viduam, aut quamcunque mulierem inuitam, præterquam in Casibus à iure [A] expressis ad suscipiendum habitum Religiosum vel emittendam Professionem. Quique consilium, auxili-
um,

um, fauorem dederint, deinde im-
pedientes prædictarum volunta-
tem voti emittendi, vel veli acci-
piendi, sine iusta causa:

[A] *Cap. 11. Impudicas Cap. 15. Per-
uenit ad nos. Cap. 18. Si Custos.
Cap. 28 caus. 7 q. 1.
Conc. Trident. Sess. 25. c. 18. de re-
form.*

**VI. Professi matrimonium
contrahentes:**

*Clement. unica l. 4. tit. de Con-
sang. & Affinitate. ubi Clemens
5. ait*

Religiosos & Moniales ac Cle-
ricos in Maioribus Ordinibus cõ-
stitutos matrimonia contrahen-
tes, excommunicationis senten-
tiâ ipso facto subiacere; quæ itidẽ
Papæ non reservatur. Et indubi-
tatum est Religiosum tria vota e-
mittentem non posse contrahere
matrimonium, & id quod de fa-
cto cõtraxit, prorsus esse nullum,
atq;

arque adeò potens est impedimē-
tum Religionis & Voti solemni-
ter emissi, quod nedum impedit
cōtrahendum matrimonium, sed
defacto quoque contractum dirim-
mit siue alter coniugum sciuerit
Votum tale siue ignorauerit, i-
gnorantia enim continuandi ma-
li, & retinendi causa non esse de-
bet *Vide Wamesium. t. 2. Consil. 33. n.*
15 & 8.

VII. Tenentes arma intra
Clastrum seu septa Monasterii si-
ne licentia Prælati.

*Clement l. 3. tit. 10 de statu Mo-
nachorum & Clericorum Regula-
rium. Cap. 1. ne in agro.*

Ligat tantum Monachos Ni-
gros non Canonicos Regulares,
vti patet ex textu & tradita mo-
rum doctrina, ibidem ad cauē-
dam rixarum occasionem. Non
tamen est reseruata excommuni-
catio Papæ.

VIII. Res-

VIII. Religiosi non Parochi extra necessitatem aut mortis periculum sine licentia Parochi aut Superioris præsumentes eorum subditis Eucharistiam, Extremam Vnctionem ministrare [A] vel Matrimonio assistere [B] aut sine facultate absolventes ab excommunicatione Iuris vel aliis sententiis.

Clement. I. Religiosi. l. 5. tit. 7. de privilegiis cum excommunicatione Papa reservata.

[A] Non oportet necessitatem esse extremam, sed gravem, v. g. hominē versari in probabili vita periculo, aut in absentia Parochi, aut si nōlet aut non posset Parochus; aliās incumbit propriis Pastoribus curare oves, præsertim in articulo mortis, quod idem dicendum de Baptismatis, extrema Vnctionis collatione atq; matrimonii solemnizatione, Sacerdotali nimirum bene-

bene-

benedictione aut assistentia, & Eucharistia ministracione. Siquidem horum Sacramentorum administratio adnexam habet iurisdictionem ordinariam vel delegatam Pastoris aut Ordinarii, adeoque per se competit Pastoribus, nec licite ab alio alienum officium in re gravi propria auctoritate usurpatur. Intellige solum de subditis Parochorum: alia ratio est de peregrinantibus, v. g. ad Montem Bussanum, ubi Diva Virgo Illustris colitur, ibi enim adprobato quoscunque etiam subditos extra Paschale aut requisitum tempus, confitentes absolvere licet uti praxis testatur. Praeterea de fide certum est, posse sum. Pontificem Religiosis independenter liberam horum Sacramentorum administracionem concedere, imo oculari constat experientia multas Religiones hodieque non tantum respectu parochiarum

ciarum, sed absolute omnibus & singulis Christifidelibus, quocunq; anni tempore (praterquam in festo Paschatis & articulo mortis) Eucharistiam præbere eorundem fidelium & Ecclesiarum Rectorum licentiâ minimè requisitâ, sine tamen præiudicio alicuius. v. g. Rectoris, habentis in Communicantes iurisdictionem, nè sic Superiorum autoritas diminuatur, aut si communicare prohiberentur propter delictum & penam, & rigor disciplinae Ordinariorum Rectorum floccifiat, & statutis diebus suas oblationes faciant, & id genus alia, quæ iuri Parochi inseruiunt. Secus tamen foret, si fideles iniquè impedirentur ab accessu Monasterii, v. g. Marchtallensis Dominicis quatuor diebus Aduentus Domini ad lucrandas Indulgentias, quas S. D. N. Urbanus VIII. omnibus & singulis confitentibus & communi-

muni-

municantibus concessit plenarias,
 aut à Confessione & Communionem
 sepius in Anno piissime iteranda
 absterrerent, esset enim iniustum
 impedimentum, & quàm pluri-
 mus Sum Pontificum privilegii
 contrarium. Et in hisce loci con-
 suetudo valet. Suaderem tamen
 ego tanquam longè tutius & alie-
 nos subditos & peregrinos pro
 Communionem Paschali ad proprios
 Pastores remittere, nisi constaret
 de consensu vel expresso vel inter-
 pretativo, quia v. g. sciens anno
 præterito non contradixit, qui à
 consuetudine locorum potissimum
 est desumendus.

[B] Quidam dubitant, an Religiosus
 faciens Sacerdotalem benedictio-
 nem, aut assistentiam præbens in
 sponsalibus incidat in huius Cle-
 mentinae excommunicationem, quod
 Concil. Trident. Sess. 24. c. 1. de refor.
 eos qui sine Parochi licentiâ spon-
 sos.

sos matrimonio iungunt (siue sint
Regulares siue seculares) aut be-
nedicere audent, pro iure (id est,
uti Declaratio R. R. Cardinalium
notat §. 16 sublatâ pœnâ excom-
municationis, de qua in Clement.
1. de privilegiis) tamdiu suspen-
sos manere, aut quamdiu ab Or-
dinario eius Parochi, qui matri-
monio interesse debebat, seu à qua
benedictio suscipienda erat, absol-
uatur.

IX. Omnes singulares perso-
næ, quæ dant vel accipiunt aliquid
temporale pro ingressu Religio-
nis: Conuentus verò vel Capitu-
lum suspensionis sententiam ipso
facto incurrit.

L. 5. Extrauag. Communium. tit. 1. de
Simonia. c. 1. Sanè nè in vinea.

Vtriusq; vinculi absolutio Papæ
reseruatur.

Etiamsi res ad vsum Ecclesia-
sticum directè vel indirectè exti-
gatur,

gatur, scilicet per modum pacti aut
Cōventionis, v. g. admittetur pu-
er. Si ornatus sericus, calix, à Pa-
rentibus dono dabitur, Mille flo-
reni, & sic tam paciscens quàm
dantes excommunicantur, sin ve-
rò sit Capitulum vel Congregatio
suspenditur, precio scilicet pacti
oblato. Et longè probabilius est
maiori que autoritate nititur Si-
moniam committi, saltem de iure
Ecclesiastico, quando certus pecu-
niæ numerus pro sustentatione in-
gredientis petatur, aut accipiatur
à Monasterio opulento, cum enim
ius sustentationis sit connexum
ipfi statui, ideòque debitum (Mo-
nasterium ex lege iustitiæ tenetur
singulos alere, singulis que ius ad
congruam sustentationem & ali-
menta cætera que necessaria, v. g.
Medicinas, vsum Balneorum, iu-
xta D. Augustini Regulam & Me-
dici consilium habent, cum singuli
sint

sint pars Communitatis, quæ illorum bonorum Dominium vel liberum usum retinet) qui istud vendere præsumit, præsumitur etiam velle vendere ipsum statum. cum Canon absolute prohibeat Et aliquid exigi ab ingredientibus aut pactum fieri, pœnamque excommunicationis & suspensionis, si pastus, prandia, cœnæ, pecuniæ, localia petantur, etiam res sacræ & sacro vsui dicendę, videtur semper vitium simoniæ & auaritię sapere, aliquid pro ingressu exigere aut pacisci.

X. Excipe Monasterium tenuè exacto vel absolute in sustentationem ingredientis aliquid exigens, pecunia etenim, v. g. petita est veluti necessaria conditio, nè alii Religiosi ob huius receptionem, molestiam aut detrimentum patiantur inuictu, vestitu, aliisque necessariis, cum hoc

fa-

subiciat

facile possit per diuitis ingressum auerti.

Ita Communiter Theologi de numero suscipiendorum ad Monasteria, vide Concil. Trid. sess. 25. c. 2. de reform. & S. Ord. Prem. Canonico-rum statuta dist. 1. c. 15.

XI Excipe Monialium Cœnobia pro receptione pecunias exigentia aut paciscentia de dote, aut commodo victu. Quamuis Concil. Trident. sub anathemate (non ipso facto aut Papæ reserua-to) prohibeat, nè ante Professionem, excepto victu & vestitu Nouitiæ (vel Nouitii) tempore probationis durate quocunque præ-textu à parentibus, propinquis, tutoribus ex bonis puellæ vel Nouitii, parentum, Consanguineorum aliquid tribuatur, licet verò in ipsa Professione aliquid adtribuere Monasterio, pro puellæ sustentatione (Nouitii) pro pompa, vesti-

vestitione, conuiuio. [A] Præterea
 Monasterium opulētum à Cano-
 ne excipē, quando eo pacto pau-
 perem iuuenem in studiis Acade-
 micis alit, vt iis absolutis vel sine
 refusione expensarum Monasteri-
 um ingrediatur, aut si nolit profi-
 teri, compenset. Conducit etiam
 munusculis allicere aut beneficiis,
 seposito tamen scandalo, nè vide-
 atur munerum precio conuinci
 aut inuitus trahi.

[A] *sess 25 c. 16.*

Adde Illustrissimorum Car-
 dinalium declarationem. Per
 Decreta Capituli Prouincialis in
 Inclyto Cœnobio Roth Præsede
 R^{mo}. Ioachimo S. Ordinis Præ-
 monstratensis in Sueuica Circaria
 pro tempore Vicario de An. 1618.
 ad euitandā, non tam labē, quàm
 suspiciōnē Simoniaë parentes, nil
 quicquam pro vestitione dare
 coguntur, sed omnia Cœnobium
 subministrat.

XI. Re-

XI. Religiosi ex Ordine Mendicantium transeuntes sine speciali facultate Papæ ad alium Ordinem Monasticum, excepto Carthusiano: aut qui tales recipiunt.

Cap. Viam ambitiose cupiditatis. Extravag. Com. l. 3 tit. 8. de Regularibus & transeuntibus ad Religionem.

Ex qua patet damnari ambitiosum transitum de Religione ad aliam, & solos Mendicantes ex parte transitus constringit, ex parte autem receptionis quemcunque Ordinem Monasticum, præter Carthusiensem, vt tam receptus quam recipientes sine speciali Papæ licentia sint excommunicati, & à solo Papa absoluendi, atque oportet nominare Religiosum, qui vult transire cum Religione.

Putant aliqui apostatam ex Ordine Mendicantium ipso facto excommunicari, alii æquè probabili-

biliter negant, nisi habitum depo-
nat. Societatis Iesu Generalis ex
priuilegio à Gregorio XIII. con-
cesso potest licentiam dare, vt
iusdem socius vel eiectus, vel
sponte recedens ad Ordinem non
Mendicantium queat transire. Si
quis verò è Societate apostataue-
rit, ipso facto excommunicatur,
nec potest absolui quàm à Sum-
mo Pontifice, vel Generali. In
Ordine Canonorum Præmon-
stratensium sub excommunica-
tione ipso facto incurrendâ pro-
hibetur Abbatibus, nè alterius Ec-
clesiæ Canonicum vel Conuer-
sum, tam nostræ quàm alius Reli-
gionis Professum recipiant quod
idem de transeunte, sed postmo-
dum pœnitente, & rogante, vt de-
nuò admittatur, statuitur, nè scili-
cet Præmonstratensis sine licentia
Generalis aut Capituli suscipia-
tur, etsi cum facultate ad alium

F

Ordi-

Ordinem transferit. *Vide statuta, dist. 4. c. 17.* Mendicantes & quasi principaliter & à sua origine sic nuncupati, iuxta Constitutionem Pii V. numerantur quatuor, Ordo Prædicatorum S. Dominici, S. Francisci, Eremitarum D. Augustini, & Carmelitarum, quibus ex eadem Constitutione adnumerantur Ordines Seruorum B. Mariæ, S. Francisci de Paula, S. Hieronymi, Iesuatorum atque Societas IESV. *Erasmus à Chockier. p. 1. q. 17. Roderic. t. 1. q. 2. a. 1.*

XII. Excommunicantur tam foeminæ quàm viri (quacunque dignitate fulgentes) Monasterium Monialium ingredientes, vel eosdem admittentes sine peculiari priuilegio Papæ aut Speciali licentia Episcopi in scripto obtentâ, quàm non nisi in casu necessitatis dari decet. Item & ipsi Episcopi

scopi aut Prælati Monasteriorum, Visitatores, Vicarii, Confessarii, si extra casum necessitatis ingrediantur. Atque pro prima vice ab ingressu Ecclesiæ interdicuntur: pro secundâ à munere Pontificali & à Diuinis suspensi manent, donec absoluantur, & demum ipso facto excommunicantur.

Ex Constitutionibus Gregorii XIII Vbi Gratia. & Pii V. Regularium.

XIII. In Constitutione Gregorii XIII reuocantur omnia priuilegia quibusvis fœminis concessa ingrediendi Monasteria & Monialium & Virorum, Item priuilegia viris concessa ingrediendi Monasteria Monialium, eisque strictim inhibetur nè ipso prætextu loca Regularium intrare præsumant, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ &

Papæ Reservatæ, quæ etiam imponitur Abbatibus, Abbatissis, Conuentibus, aliisque Superioribus & personis vtriusque sexus Monasteriorum quocunque nomine vocentur, Item dignitatum, officiorum, beneficiorum priuationem, atque inhabilitatem ad illa & alia, si in Claustra Regularium quamcumque foeminam deducunt aut deduci permittunt, incurrunt.

XIV. Sub iisdem pœnis ipso facto incurrendis prohibetur omnibus Ecclesiasticis, sæcularibus & Regularibus quorumcunque Ordinum etiam Mendicantium, nè prætextu licentiæ ab Episcopis aut Superioribus obtentæ (quàm licet in necessitate concedere medico, fabris, chirurgo, Confessario ad Sacramenta infirmis præbenda.) Monialium loca extra necessitatem intrent, imò
hanc

hanc ipsam pœnam incurrunt
Moniales, si eosdem admit-
tant.

Concil Trid Sess 25. c. 5. de Regul.

Roder t. 1. q. 47. d. 4. & seqq.

XV. In Constitutione Pii V.
abrogantur priuilegia mulieri-
bus concessa ingrediendi viro-
rum Monasteria, sub excommu-
nicatione latæ sententiæ & Papæ
reseruata. Item Regulares ad-
mittentes priuationem Officio-
rum in perpetuum incurrunt, cum
suspensione à Diuinis, adeoque
mulieribus aditus ad Claustra
Regularium penitus sublatis pri-
uilegiis, etiam per Imperatores,
Reges, Principes obtentis inter-
cluditur, tum vt Religiosorum
quieti, tum vt puritati consulatur,
etiam si sint Ducissæ, Marchionif-
sæ, Comitissæ, Fundatrices. Ita
Bullæ tenor.

XVI, Obseruandum tamen
F 3 est.

est. In Bulla Pii V. non fieri mentionem Imperatricis, Reginarum aut earum filiarum, nec puerorum aut puellarum vsu rationis carentium, quinimò si Imperatrix aut Regina perlustraret (nisi fortè peculiaria statuta his quoque aditum denegent) Regularium Claustra licitè ancillantem comitatum assumeret. H. Ex Nicolao III. & Gregorio IX. per Monasterium non intelligi Ecclesiam, cratem, collocutorium, sed tantum domum, officinam, claustra seu habitacula interiora, in quibus tanquam in clausura Moniales & Regulares degunt. In statutis Ord. Præmonstrat. *distinct. 5. c. 12.* loca mulieribus interdita recensentur, Dormitorium, Bibliotheca, Ambitus, Capitulum, Refectorium, hortus Conuentualis (interior) aliaque loca ad que omni tempore Religiosis

giosis est liber accessus, non autem grangiæ aut hospitia, quæ ruri aut extra Claustrum ambitum Religiosi inhabitant. III. Pium V. viuæ vocis oraculo declarasse, quod noluerit mulieribus aditum præclusum ad Claustra cum aliis fidelibus, si in eis Missarum solemnia aliaque Diuina officia peraguntur, aut Supplicationes instituuntur, sepeliuntur Fratrum, v. g. in ambitu aut aliorum fidelium funera, aut quauis de causa tantus populi concursus fieret, vt commodè ingredi aut egredi per principalem portam nequeat, dummodò cum aliis sæcularibus feminæ recto tramite ad portam, qua de Monasterio exitur, properent.

XVII. An pœna excommunicationis huius etiam aliis præter Abbates, Abbatissas &

Superiores, priuatis Monialibus ac Regularibus in Regularium Claustra personas vetitas admittentibus, imponatur, controuertitur, sed Resp. 1. [A] probabiliter excommunicationem. in Superiores duntaxat non subditos ferri, cum tales nulla refulgeant dignitate, & à dicta pœna, id est priuatione Officiorum sint imunes & incapaces, de quibus videtur loqui Pontifex. Resp. 2. [B] non tantum Superioribus vtriusque sexus, sed singulis insuper Regularibus censuram imponi, si admittant personas prohibitas ad loca Regularia ob pretextum Priuilegiorum inuitent, directè vel indirectè ad talem ingressum cooperantes,

[A] *Rod. t. 1. q. 48. a 1 & 2.*

[B] *Suar. t. 5. de Censuris. d. 22.*

f. 6. num. 14. Azor. tit. 1. l. 13.

q. 3. c. 8. Scott. cit. theor. 336.

qui

qui consulit tanquam in re gra-
uissima posteriorem sententiam,
utpotè tutiorem esse amplecten-
dam.

XVIII Sentiunt nonnulli ex-
communicationem à Pio V. &
Gregorio XIII. impositam etiam
iis esse fœminis, quæ absque præ-
textu facultatum seu indultorum
quorumcunque viroꝝ Mona-
stera intrant, adeò que omnem in-
gressum absque licentia (seposita
ignorantia, incogitantia & simpli-
citate) post notitiam huius con-
stitutionis sub excommunicatio-
ne latę sententię esse interdictum.
Ratio videtur quod magis pecca-
re censeantur fœminæ quæ sine
prætextu litterarum ingrediun-
tur, quàm quæ ex præsentia licen-
tia. Præterea nec esset perfectè
quàm intendit Pontifex, quieti &
puritati prospectum. Denique
frustranea esset Cõstitutio Ponti-

F 5 ficia,

ficia, quòd talis priuilegiorum
prætextus rarissimè ab aliqua præ-
tendatur.

Apud Scortiam Theorem 235.

XIX. Nihilominus probabi-
lis est sententia solū loqui Pontifi-
ces de ingressu ob prætextum
priuilegiorum Pontificiorum pe-
tito & obtento, ideòque non om-
nis ingressus, ad loca Regularium
mulieribus sub dicta excommu-
nicatione aut peccato mortali in-
terdicitur. Ratio est, quod non vi-
deatur verisimile Põtifces inten-
disse nouo iure huiusmodi fœmi-
nis ingressum inhibere, sed tan-
tum consulere quieti, quæ tum à
Sanctimonialibus, tum Ducissis,
Marchionissis, Comitissis ob præ-
tensa priuilegia fuerat quando-
que cum magna Religiosorū mo-
lestia interrupta, quibus abroga-
tis, superq; satis quieti ac puritati
prospiciebatur.

Sayr.

Sayr. l. 3. c. 3. n. 1. Swar, cit. f. 6. n. 11.
Laym. l. 4. tr. 5. c. 12. cum aliis. Imò benè
docet Swar. cit. n. 4. Neq; in iure com-
muni Pontificio, neq; in aliis Pon-
tificū decretis reperiri Canonē qui
ingressum mulierū in virorū clau-
stra sub mortali vetet, exclusis pra-
ui finis, scandali, violentiæ, iniurię
circumstantiis, Roder. t. 1. q. 48. a. 2. cū
semper seuerius fuerit prohibitus
virorum ad Monasteria Monialiū,
quàm Monialium in virorū Clau-
stra ingressus. Nec debet pœnalis
lex ad casū nō expressum extendi.
Et fanè Constitutio Pii V. in Ger-
mania videtur non fuisse vsu rece-
pta. Neq; enim in omnia Monia-
liū Claustra fuit introducta clau-
sura, neq; omninò, vbi clausura vi-
get, seruetur, quod vtriusq; sexus
Illustribus Comitibus, ac Genero-
sis personis accessus pateat, atq; le-
uè de causa mulieres sæculares, &
Religiøsæ aliorum Ordinum ad
Clau-

Clau-

Claustales cellas admittuntur. Statuta Canonorum Præm. cuiuscunque foeminae (fortassis conformiter iuri) etiam Fundatricis ingressum ab olentia poenae duntaxat, non culpæ aliâs meminerunt, qua dicuntur tam Canonici, quam Conuersi plectendi, quorum incuria, aut iussu mulieres ingrediuntur Collegia pro qualitate delicti, & scandali. Arque hæc Constitutio videtur intelligenda esse de ingressu sub prætextu priuilegiorum postulato, & concesso.

Collige, nullo iure (extra speciales Religionis alicuius leges) fuisse ancillarum ministerium apud Regulares extra Claustrum residentes prohibitum, si nimirum foeminae sunt honestæ, aut sanguine iunctæ, minimeque suspectæ, ut taceam de matris, sororis, neptis præsentia vel seruitio. Imò licet matronæ honestæ domum clau-

clauſtro contiguam, vbi vnus, aut alter inhabitat ingredi, ad Abbatis etiam aulam, eiusdem domicilium citrà vllum cenſuræ periculum foeminae deducantur, quòd plerumque ſeſuncta ſint à Clauſtro Religioſi Conuentus.

Multò equidem plures ſparſim in iure, & alibi reperire eſt caſus Sum. Pontifici reſeruatòs, at tamē quia in praxi haud frequenter occurrunt, non immeritò prætermiſiſi hic ſunt, qui tamen cupit pleniorē nanciſci cognitionem, adeat *Filliuz tr. 15. de Cenſuris. à c. 2. vſq; ad 9 Sayr t. 2. de Cenſuris. l. 3. Suar. t. 5. aliosq; Theologos & Iuris Canonici Interpretes.*

Caput